

[Gottschalck-Hansen.]

efterhånden er blevet en ældre, skrøbelig dame, der har usigelig svært ved at klare sig, og som derfor i ordets bogstaveligste forstand må have folkepension, vel at mærke af en anden størrelse end den gængse. Ganske vist har kulturlivet og enhver form for kunst, også den, der udfoldes på scenen, hidtil fået hjælp, bistand og støtte fra det offentlige, uden at den derved på nogen måde har prostitueret sig, men en lovgivning med de aspekter, som det foreliggende lovforslag indebærer, er unægtelig en nydannelse, der utvivlsomt engang vil blive karakteriseret som en teaterhistorisk befrugtning.

Jeg er i princippet enig i det foreliggende lovforslag. Det er simpelt hen nødvendigt for et samfund som det, vi tilhører, at holde liv i scenekunsten, hvad enten det er skuespil, opera, ballet, operette eller revy. Mennesket lever nu engang ikke af brød alene. Vi har alle et naturligt behov for fra tid til anden at opleve den gode kunst, således som den kan præstere i teatrets verden, og vi bør tilstræbe, at denne kunst i så høj grad som menneskelig muligt bliver fælleseje.

Når teatret i øjeblikket befinder sig i en krise, har dette utvivlsomt flere årsager. Der er således næppe tvivl om, at radio og fjernsyn holder mange lyttere og seere hjemme. Det er nu engang mere bekvemt at sidde i en magelig stol i sit hjem og få det hele serveret i stuen fremfor at skulle ulejlig sig af sted til et teater. Men det ville være uret, om man gav television og lydradio skyld for alle vanskeligheder, der møder det klassiske teater. En afgørende årsag til den sløje økonomi er selvsagt publikums svigtende fremmøde, og det har formentlig sin forklaring i, at der alt for ofte fremføres dårlige stykker. Folk gider simpelt hen ikke gå hen for at se noget komplet ligegyldigt eller måske direkte ringe.

Det repertoire, vi præsenteres for, er desværre ofte under lavmålet. Intet fornuftvæsen vil bestride, at der i den moderne kunst findes meget vandbakkelse: det fylder nok rent udvortes, men indeni er det tomt og luftigt. Det ville være en lykke, om vi kunne opleve en fornyelse i dansk dramatik. Det trænger vi til. Den højtærede minister er jo ikke alene en sprogets

mester, men også en fin pennefører. Var det ikke en idé, om kulturministeren nedlagde sit embede og begyndte at skrive skuespil? En sådan beslutning ville ganske givet vække stor glæde i vide kredse af vort folk.

Det er imidlertid ikke alene det ordinære skuespil, der er kommet på livets skyggeside. Det samme er i beklagelig grad tilfældet med en del af de moderne revyer. Jeg ved godt, at når man når en vis alder og begynder at tale om de gode, gamle dage, så er det et tegn på, at forkalkningen måske gør sig gældende, men jeg har nu en fornemmelse af, at revyen tidligere var mere morsom, virkelig vittig. I dag kan man meget ofte opleve den tvivlsomme fornøjelse at blive budt på en lummer cocktail, hvis vigtigste ingredienser er blasfemi og sjofelhed. Jeg har for ikke længe siden oplevet det i et københavnsk revyteater, og jeg skammer mig egentlig over, at noget sådant kan finde sted i et kultursamfund som det danske. Det har aldrig nogen sinde været meningen med teatrets ide.

Foruden de allerede nævnte grunde findes der, så vidt jeg kan se, endnu én, som gør det uhyre svært for privatteatrene at klare dagen og vejen. Jeg tænker på det store og stadigt stigende omkostningsniveau, disse teatre har at kæmpe med. Lønninger, materialer, leje, transport og skatter vokser år for år, medens indtjeningsmulighederne stagnerer eller måske ligefrem er i tilbagegang. Enhver kan sige sig selv, at sådanne tilstande ikke er holdbare. Jeg finder det derfor naturligt — ikke mindst da jeg betragter teatret som en virkelig samfundsgavnlig institution, når det ledes rigtigt — at der fra statsmagtens side skabes mulighed for at råde bod på nogle af de vanskeligheder, teatret må kæmpe med, og det i øvrigt så meget mere som der til den nationale scene, der ganske vist har specielle opgaver, det erkender jeg, ydes meget store summer i årlige tilskud. Hvis Danmark har råd til at give det kgl. teater et tilskud, som det var tilfældet sidste år, på 17 mill. kr., så må vi også kunne hjælpe 6 privatteatre i hovedstaden, 3 eller måske 4 landsdels-scener, 1 skolescene og 6 rejsende teaterselskaber samt visse kommunale teatre med et årligt beløb på 7-8 mill. kr. Det er simpelt hen et spørgsmål om at tage et tilbørligt